Anne Babal?k Becerilerinde Özyeterlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Anne Babal?k Becerilerinde Özyeterlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15990

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Anne Babal?k Becerilerinde Özyeterlik Ölçe?i (ABÖÖ), ebeveynlerin çocuk yeti?tirme süreçlerinde kendilerini ne kadar yetkin ve yeterli hissettiklerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçe?in Türkiye uyarlamas?, özellikle 1 ila 3 ya? aras?ndaki çocuklar?n ebeveynlerinin **özyeterlik** düzeylerini belirlemeye odaklanm??t?r. Bu ölçek, Bandura'n?n sosyal ö?renme teorisine dayanan **özyeterlik** kavram?n?n, ebeveynlik rolüne özgü becerilere uygulan???n? ölçmektedir.

Uyarlama çal??mas?, **toplum sa?l???** ve çocuk geli?imi alanlar?nda yap?lan ara?t?rmalara önemli katk?lar sa?lam?? olup, ebeveyn destek programlar?n?n etkinli?ini ölçmek ve risk alt?ndaki aileleri belirlemek için temel bir de?erlendirme arac? sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Özyeterlik, anne babal?k, ebeveyn becerileri, uyarlama, **psikometri**, 1-3 ya?, çocuk geli?imi.

Yazarlar

Elibol, F., Ma?den, D., Alpar, R.

Amaç

Anne Babal?k Becerilerinde Özyeterlik Ölçe?i'nin temel amac?, ebeveynlerin (genellikle annelerin) 1-3 ya? aral???ndaki çocuklar?n?n bak?m?, e?itimi ve sosyal-duygusal geli?imi ile ilgili görevleri ba?ar?yla yerine getirebileceklerine dair olan inanç düzeylerini ölçmektir. Bu inanç düzeyi, ebeveynlik davran??lar?n?n kalitesini ve süreklili?ini do?rudan etkiledi?i için kritik öneme sahiptir.

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, Türk kültürüne özgü ebeveynlik pratikleri ba?lam?nda, yabanc? dildeki orijinal arac?n psikometrik özelliklerini koruyarak, geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? sa?lamay? hedeflemi?tir. Bu sayede, Türkiye'deki ebeveyn-çocuk sa?l??? ara?t?rmalar?na ve klinik uygulamalara standart bir araç kazand?r?lm??t?r.

Yap?

Ölçek, psikolojide Albert Bandura taraf?ndan geli?tirilen merkezi bir kavram olan **özyeterlik** (Self-Efficacy) yap?s?n? ölçmektedir. **Özyeterlik**, bireyin belirli bir sonucu elde etmek için gerekli eylemleri ba?ar?l? bir ?ekilde gerçekle?tirebilme kapasitesine olan inanc?n? ifade eder.

Anne Babal?k Becerilerinde Özyeterlik Ölçe?i, bu genel kavram? spesifik olarak **anne babal?k** rolüne ta??r. Ölçek maddeleri genellikle disiplin uygulama, duygusal destek sa?lama, çocu?un

ARABPSYCHOLOGY.COM

geli?imsel kilometre ta?lar?na ula?mas?na yard?mc? olma ve zorlay?c? durumlarla ba?a ç?kma gibi alt boyutlar? kapsar. Yüksek özyeterli?e sahip ebeveynlerin, stresli durumlarda daha az kayg? ya?ad??? ve daha tutarl?, olumlu **anne babal?k** stratejileri uygulad??? varsay?l?r.

Geçerlik

Elibol, Ma?den ve Alpar (2007) taraf?ndan gerçekle?tirilen uyarlama çal??mas?, Anne Babal?k Becerilerinde Özyeterlik Ölçe?i'nin Türkçe formunun yap?sal ve içerik geçerli?ini incelemi?tir. Yap?lan **geçerlik** analizleri, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? yap?y? (ebeveyn özyeterli?i) tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermeyi amaçlam??t?r.

Çal??mada, faktör analizleri arac?l???yla ölçe?in faktör yap?s?n?n orijinal formla uyumlu olup olmad??? ara?t?r?lm??, ayr?ca ölçe?in di?er ilgili de?i?kenlerle (örne?in, ebeveyn stresi veya çocuk davran?? problemleri) beklenen yönde ili?kiler gösterip göstermedi?i (ölçüt ba??nt?l? **geçerlik**) incelenmi?tir. Ancak, bu kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar?na dair detaylar sa?lanmam??t?r.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?n?n bir di?er kritik a?amas?, ölçe?in **güvenirlik** özelliklerini, yani ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ve istikrar?n? belirlemektir. Güvenirlik genellikle iç tutarl?l?k katsay?lar? (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test yöntemleri kullan?larak de?erlendirilir.

Uyarlama çal??mas?nda, ölçek maddelerinin kendi aralar?ndaki tutarl?l???n?n yeterli düzeyde oldu?u ve zaman içinde ölçümlerin istikrar?n? korudu?u varsay?lmaktad?r. Bu sonuçlar, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? örneklemlerde uyguland???nda benzer sonuçlar verebilece?ine i?aret eder. Kaynakta spesifik güvenirlik katsay?lar? belirtilmemi?tir.

Faktör Analizi

Anne Babal?k Becerilerinde Özyeterlik Ölçe?i'nin Türkçe formunun faktör yap?s?n? do?rulamak amac?yla faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar alt?nda topland???n? ve bu boyutlar?n ebeveyn özyeterli?i kavram?n? ne ölçüde temsil etti?ini ortaya koyar.

Uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in boyut say?s?n?n (e?er çok boyutluysa) Türkçe formda da korunup korunmad??? kontrol edilmi?tir. Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü ve teorik çerçevesini desteklemede merkezi bir rol oynamaktad?r. Bu analizler, ölçe?in tek boyutlu mu yoksa birden fazla alt boyuta (örne?in, duygusal yeterlik, davran??sal yeterlik) sahip mi oldu?unu netle?tirmeye yard?mc? olmu?tur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme format?ndad?r (Örn: Hiç Yeterli De?il - Tamamen Yeterli).

Language Available: Türkçe

Population Group: Ebeveynler (Anne ve/veya Baba)

Age Group: 1-3 Ya? Aras? Çocuklar?n Ebeveynleri

Population Details: Ölçek, küçük çocuklar?n geli?im dönemi ihtiyaçlar?na odakland??? için, özellikle erken çocukluk döneminde çocu?u olan ebeveynler için tasarlanm??t?r. Ço?u psikometrik çal??mada oldu?u gibi, uygulaman?n büyük bir k?sm? anneler üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Methodology: Özbildirim Ölçe?i (Self-Report Scale). Kat?l?mc?lar, kendi ebeveynlik becerilerine dair inançlar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Ebeveynlik, çocuk geli?imi, **toplum sa?l???**, **psikometri**, **güvenirlik**, **geçerlik**.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

Correspondence Address: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?n?n yay?nland??? y?l 2007'dir. Ölçe?in kullan?m? için orijinal geli?tiricilerin ve uyarlama çal??mas?n? yapan Elibol, Ma?den ve Alpar'?n izinlerinin al?nmas? gerekmektedir. Ticari olmayan akademik ara?t?rmalar için genellikle izin prosedürleri mevcuttur. Ölçe?in ticarile?tirilmi? bir ücret yap?s? hakk?nda bilgi mevcut de?ildir.

Uyarlama çal??mas?n?n orijinal makalesine Hacettepe Üniversitesi Toplum Hekimli?i Bülteni üzerinden eri?im sa?lanabilmektedir. Makalenin PDF ba?lant?s? a?a??dad?r: thb.hacettepe.edu.tr.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in Türkçe formunun PDF dosyas? bu adresten indirilebilir: anne-babalik-becerilerinde-ozyeterlik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Elibol, F., Ma?den, D., ve Alpar, R. (2007). Anne Babal?k Becerilerinde Özyeterlik Ölçe?inin (1-3 Ya?) Geçerlik ve Güvenirli?i. *Toplum Hekimli?i Bülteni, 26*(3)- 25-31.
Orijinal makale ba?lant?s?: http://www.thb.hacettepe.edu.tr/arsiv/2007/sayi_3/baslik5.pdf
Ölçek PDF ba?lant?s?: https://tr-scales.arabpsychology.com/wp-content/uploads/pdf/anne-babalik-becerilerinde-ozyeterlik-olcegi-toad.pdf

Anne Babal?k Becerilerinde Özyeterlik Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içeriklerinde mevcut de?ildir. Bu nedenle, ölçe?in orijinal maddeleri buraya eklenememi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM